

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен по: Област на висше образование 3.0. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност - организация и управление на производството.

Автор на дисертационния труд: Мария Милош Лукич, задочен докторант към катедра Мениджмънт и маркетинг при Аграрен университет – Пловдив.

Тема на дисертационния труд: Управление на риска в животновъдството на Сърбия

Изготвил становището: проф. дн Димитър Иванов Костов, ВУСИ Пловдив. 3.0. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, определен за член на научното жури със Заповед № РД – 16-266 от 05.03.2020 г. на Ректора на АУ Пловдив.

1. Актуалност на проблема

Животновъдството е отрасъл от селското стопанство със значителни рискове в дейността си. Това налага занимаващите се в този отрасъл да бъдат осигурени в дейността си при евентуални рискови случаи. В животновъдното производство рисковите случаи са много и повечето от тях са независими от производителя. В тази връзка важен фактор за ефективното управление на производството и минимизиране на загубите е застраховането. В много случаи застраховането позволява да се продължи дейността на производителя при минимални загуби. Според автора в Сърбия животновъдното застраховане е много добре развито, но същевременно много малка част от животновъдите застраховат своето производство. Това показва, че проблема разглеждан в дисертационния труд е много важен и актуален. Всяка разработка в тази област може да допринесе за увеличаване на броя на застрахованите животновъди и намаляване на загубите в отрасъла. В тази връзка считам, че дисертационния труд има голяма практическа стойност. Същевременно в него се разглеждат и теоретични и научни постановки, които определят и научната му стойност.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Целта на дисертационния труд е кратка и ясно определена. Тя кореспондира напълно със заглавието на дисертационния труд. Може

определенено да се каже, че анализирането на факторите, свързани със застраховането и определянето на най-важните от тях би помогнало животновъдите да възприемат застраховането като важен елемент от цялостното управление на риска в тяхното производство. Същевременно предоставянето на застрахователите на усъвършенствани елементи на дейността им води до намаляване на риска на производителите от животновъдния сектор.

Изследователските задачи са правилно подбрани и подредени в процеса на тяхното решаване, така че да може напълно да се постигне поставената цел в дисертационния труд.

Методиката е много добре разработена. Основно място в нея е отделено на анализа и оценката на влиянието на факторите, определящи търсенето на застрахователната услуга в сектора животновъдство.

Концептуалната теза на дисертационния труд се защитава чрез няколко изследователски хипотези. Считам, че те напълно и достатъчно дават възможност тезата да бъде защитена.

В изследователските хипотези авторът прави предложение на държавно равнище за решаване на проблема, свързан с увеличаване броя на застрахованите животновъди, както и за подпомагане на тяхното производство.

При методите на изследване е използван дедуктивния подход. Той позволява да се анализират и оценят факторите, определящи търсенето на застрахователната услуга. Използвани са успешно системния анализ, сравнителния и графичния анализ, както и статистически методи чрез програмни продукти.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационния труд е разработен в класически стил – въведение, три глави и заключение. Определям тази структура за много удачна, защото дава възможност по-лесно да се прецени взаимоотношението между теоретичната, аналитичната и проектната част. Обема е нормален, както по отделните глави, така и като цяло на дисертационния труд. Изследването е онагледено с 19 фигури и 32 таблици. Табличните форми са в нормален размер, което позволява по-добре да се открояват отделните показатели.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Литературният обзор е направен на основата на използване на достатъчен брой публикации, свързани конкретно с проблема. Отделено е

особено внимание на застраховането, като елемент на пазарната икономика и донякъде регулиращ неин фактор. В тази връзка са изяснени понятията пазар и застрахователен пазар.

Докторанта прави някои по-обширни анализи на застраховането и на застрахователния пазар като изяснява връзката им с елементи на обществените нагласи и стимулирането някои непредвидими фактори влияещи пряко или косвено върху тях.

Авторът дава свое виддане относно разделянето на застрахователния пазар по видове.

Във връзка със застраховането като елемент на конкуренцията в пазарна среда, автора разглежда доста подробно групите кредитни институции и връзката им с предоставянето на застрахователни продукти и услуги. В дисертационния труд доста внимание е отделено и на видовете застрахователни договори и етапите на тяхното реализиране.

В аналитичната част автора представя своето лично участие в дисертационното изследване чрез методичната рамка. За целта използва въпросник с предварително подгответи въпроси. Резултатите от изследването са добре анализирани и онагледени таблици и фигури. Периода на анализа е десет годишен, което показва, че резултатите могат да се възприемат като обективни и реални.

В заключението автора дава подробна информация за хипотезите и постигнатото по тях. Накрая на изследването са направени доста подробни изводи.

5. Приноси на дисертационния труд

Приемам представената справка за приносите, но ще си позволя да ги групирам като научни и научно-приложни.

I. Научни приноси

1. Предложен е модел за подобряване на застрахователната услуга в животновъдния сектор
2. Изяснени са факторите, определящи търсенето на застрахователната услуга в изследвания сектор.

II. Научно-приложни приноси

1. Изяснена е същността на застрахователния процес в отрасъл селско стопанство.

6. Критични бележки и въпроси

1. Липсва таблица за съкращенията
2. Таблица 3 за SOOT анализа можеше да бъде по-кратка.

7. Публикувани статии

Авторът на дисертационния труд е направил шест публикации, които са във връзка с разглеждания проблем и отговарят напълно на тематиката на дисертационния труд.

Представеният автореферат отговаря напълно на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд е едно напълно завършено научно изследване. Има научна и приложна стойност. Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на АУ за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото научно жури също да гласува положително и да присъди на Мария Милош Лукич образователна и научна степен **ДОКТОР** по научната специалност „**Организация и управление на производството**“.

05.07.2020 г.

Изготвил становището:

Проф. дн Димитър Костов

